

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải *Đệ Tử Quy*

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Bài thứ 45

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

*Hôm qua chúng ta đang học đến Chánh văn 1, Tổng mục *Đệ Tử Quy*, cũng đang dừng ở câu 1: “Thủ Hiếu, Đễ” (tức là Trước Hiếu, Đễ).*

Chúng ta đã kết thúc nội dung thứ nhất: 1. “Quốc gia thịnh trị dài lâu đều do Hiếu, Đễ”.

Bắt đầu làm từ vua trước. Khi mà toàn bộ dòng tộc của nhà vua thực hiện từ đời ông, đời gọi là bố, rồi đến đời con, đời cháu, đời chắt, đời chít, đời chít, cứ thế mà thực hiện Hiếu, Đễ, thì vương triều của nhà Chu thịnh trị được hơn 800 năm. Đây là cái vương triều mà kéo dài nhất trong lịch sử của Trung Quốc.

Tại Việt Nam cũng có một câu chuyện rất nổi tiếng về tấm gương hiếu hạnh được lưu truyền cho tới hôm nay, đó là câu chuyện về Chử Đồng Tử.

Theo “Lĩnh Nam Chích Quái”, Chử Đồng Tử sống cùng cha là Chử Vi Vân tại Chử Xã, là huyện Văn Giang, tỉnh Hưng Yên. Chẳng may nhà cháy, mất hết của cải, hai cha con chỉ còn lại một chiếc khó che thân, phải thay nhau mà mặc.

Lúc già ốm, ông gọi con lại bảo rằng: “Hãy giữ chiếc khó cho bản thân”. Thương cha nên Chử Đồng Tử liệm khó theo cha mình, mình thì chịu cảnh trần truồng khổ sở. Kiếm sống bằng cách ban đêm câu cá, ban ngày dầm nửa người dưới nước, đến gần thuyền bán cá hoặc để ăn xin.

Chính vì tấm lòng hiếu hạnh đầy mà phước của chàng là gì? Cưới được công chúa Tiên Dung, con vua Hùng Vương thứ 18, và không những dân chúng cả một vùng ai cũng kính thờ vợ chồng Chử Đồng Tử, kính thờ làm Chúa, mà sau đó thì vợ chồng Tiên Dung – Chử Đồng Tử gặp được sư tăng Phật Quang để học đạo. Phật Quang liền tặng cho Chử Đồng Tử một cây gậy và một chiếc nón lá, nói rằng: “Linh thiêng ở những vật này đây”.

Một hôm trời tối đã mệt mà không có hàng quán ven đường, hai vợ chồng dừng lại, cắm gậy úp nón lên để cùng nghỉ. Bỗng nửa đêm, chỗ đó đổi thành thành quách, cung điện vàng ngọc sung túc, người hầu lính tráng la liệt.

Trong Nền tảng tu hành thì cái này là Hòa Thượng dạy chúng ta là gì ạ? Các bạn có nhớ không ạ?

Tôi nhắc nhé, đúng rồi ạ! Khoa học chúng ta thì mới làm được điều gì ạ? Chuyển hóa từ vật chất thành năng lượng. Đây chính là phản ứng nguyên tử. Nhưng mà cái chuyển hóa ngược lại là từ năng lượng sang vật chất thì chúng ta không làm được, hoặc bây giờ mới làm được rất ít.

Trong cái cuốn gọi “Hành trình về phương Đông” nếu các bạn đã xem, các bạn sẽ thấy là: Khi mà một lô các cái nhà bác học thế, đi sang gặp cái vị gọi là Babu, đạo sĩ ở bên chỗ Ấn Độ, thì ông ta mời tất cả các vị ấy ngồi ở trên bàn này và tự ông ta có thể biến chuyển hóa ra được cả bánh mì và tất cả các thứ cho mọi người ăn.

Thế cho nên Hòa Thượng nói là: Các bạn lên Tây Phương Cực Lạc, các bạn chỉ cần nghĩ thôi, muốn ăn một trăm món, một nghìn món, các bạn có nhớ cái bài ý không ạ? Cũng hiện ra đầy đủ. Ví dụ như đối với nhà vua, nhà vua ngày nào cũng cứ phải 100 món, dứt điểm thế, tôi không động đũa vào món này món khác, nhưng kệ, cái người gọi là đầu bếp của nhà vua vẫn phải mang lên đủ 100 món.

Thế thì vất vả mà làm, nhưng Hòa Thượng bảo không, lên Tây Phương Cực Lạc nghĩ, nghĩ ra một cái là muốn ăn cái này cái khác đầy đủ, đến lúc ăn xong, đây là trong Kinh Vô Lượng Thọ nói, thế thì khi ăn xong cái thì bát đĩa cũng tự nhiên biến mất, không cần phải lau dọn gì cả.

Thì Hòa Thượng bảo: Đây chính là cái năng lượng, cái khả năng là chuyển hóa từ năng lượng sang thành vật chất. Sau khi ăn xong, tôi không

muốn nữa thì tôi lại chuyển hóa từ vật chất, những cái bát đĩa ấy sang thành năng lượng, nên hoàn toàn có khả năng làm được. Miễn là các bạn có đủ được cái, cái lực, cái công phu để các bạn chuyển được như thế không thôi ạ.

Thế còn khoa học, thì nhà Vật lý học nổi tiếng Einstein, ông đã chứng minh được bằng lý thuyết là có thể làm được. Ở đây cũng vậy ạ, khi mà cắm cái gậy với lại cái nón thì nửa đêm nổi dậy thành quách, cung vàng điện ngọc sung túc, người hầu lính tráng la liệt. Đó, và cuối cùng thì sao ạ? Vợ chồng Chữ Đồng Tử đều liễu sinh tử thoát luân hồi.

Tương truyền rằng, vào một đêm thì toàn bộ thành quách, cung điện, rồi là dân chúng, người hầu, rồi lính tráng, cùng với vợ chồng Chữ Đồng Tử, tất cả đều bay lên trời. Dân vùng đấy cho là điềm lạ thì kể từ đấy là lập miếu thờ Vợ chồng Chữ Đồng Tử, còn cái chỗ mà vợ chồng Chữ Đồng Tử cùng dân chúng bay lên trời đấy gọi là đầm Nhất Dạ. Nhất Dạ có nghĩa là một đêm. Vâng ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Những câu chuyện được lưu truyền hậu thế đã minh chứng rằng, khi người con biết lấy hiếu nghĩa làm đầu thì tích được phúc phận và tạo ra được tương lai tốt đẹp cho chính mình.

[Hôm nay chúng ta sẽ học đến nội dung thứ 2:]

2. Gia tộc hưng thịnh dài lâu do đâu? Do Hiếu, Đễ, và Ham học

Thứ nhất là: Chữ Hiếu

Một gia đình có hiếu có thể kéo dài được bao lâu? Trong thời đại của Trung Quốc, đức hạnh của Khổng Lão Phu Tử là tốt nhất. Đức hạnh của ông có thể cảm hóa con cháu nhiều đời, nhiều thế hệ, cho nên gia phong của ông hơn 2.000 năm không suy.

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Các bạn! Nếu hôm nay đột nhiên bạn nhận được một thông tin, bạn là hậu duệ của Khổng Lão Phu Tử. Bạn có cảm thấy hôm nay và ngày mai tuyệt đối không giống nhau chẳng? Đột nhiên sẽ cảm thấy ta không thể

làm mất mặt của Khổng Lão Phu Tử, khi đi ra thì lời nói hành vi đều sẽ rất cần trọng. Cho nên đức phong có ảnh hưởng dài lâu đến như vậy đấy.

Khi tôi dạy học ở Hạ Môn, gặp một vị thầy giáo. Vì chúng tôi giảng qua năm ngày thì sẽ mời những thầy giáo này lên bục để chia sẻ cảm tưởng. Có mười vị thầy giáo làm đại diện, khi vị thầy này vừa lên bục, ông liền nói:

- Qua năm ngày nghe giảng làm cho tôi hiểu được căn bản của đức hạnh ở chỗ nào. Là Hiếu đạo!

Điều này có từ Hiếu Kinh - Khai tông minh nghĩa chương đệ nhất: **“Phù hiếu đức chi bản dã”**, có nghĩa là (Đạo phụng thờ cha mẹ, đó là gốc của đức).

Tiếp theo ông nói:

- Tôi có một cảm xúc sâu sắc đối với câu nói này, vì trong thôn xóm của tôi có bốn mươi mấy căn hộ đều cùng một họ, đó là họ Ngô, chữ Ngô của bộ Khẩu. Bốn mươi mấy hộ này sanh ra 109 người thế hệ sau. Trong đó có 108 người thì tốt nghiệp đại học, tổ chất rất tốt, còn người thứ 109 thì đã thi lên đại học, nhưng học qua hai năm, do một nhân tố mà không học tiếp. Có thể nói thế hệ sau của họ toàn có trình độ học thức, trình độ tốt nghiệp đại học.

Tiếp theo ông lại nói: Cuối cùng ông biết được vì sao thế hệ sau của họ có thể hưng thịnh vậy. Vì phụ huynh trong thôn xóm của họ đều nói với họ rằng:

- Đi học, làm việc, nhưng chỉ cần có ngày nghỉ thì phải nhớ đến trở về thăm cha mẹ.

Cho nên ngày mừng một mỗi năm họ nhất định phải đi theo cha mẹ đến chùa miếu để lễ lạy, để cầu phước, không hề làm những việc nào khác.

[Trong khi đấy thì hôm nọ, đã chia sẻ với các bạn về một cái bài là những cái người già tại Trung Quốc sợ chết cô đơn, các bạn có nhớ không ạ? Thậm chí là có những người phải đăng lên báo là: “Tôi chừng này tuổi này, tôi khỏe mạnh này, và tôi có tiền lương hưu chừng này, chừng này, tôi cần “bán” tôi, tức là cần có một người có thể ở cùng tôi và chăm sóc tôi”.

Và cuối cùng thì cái ước vọng ấy của ông cũng không thể thực hiện được. Ông họ Lưu, bạn nhớ không? Và cuối cùng thì ông, ít nhất thì ông cũng thỏa mãn được một phần cái nguyện vọng của ông là không phải chết một mình, mà ông được chết ở trong bệnh viện.

Và đến năm 2016 thì Trung Quốc bắt đầu ban hành một cái đạo luật là: Quy định là con cái phải bao lâu phải về thăm cha mẹ một lần.

Cho nên các bạn thấy, chúng ta đã bắt hiểu, bắt để lâu quá rồi. Bây giờ phải quay trở lại học, để quay trở về cái đạo pháp tự nhiên. Ở đây thì con cháu của gia tộc này sao ạ? Đi học, làm việc nhưng chỉ cần có ngày nghỉ thì phải nhớ trở về thăm cha mẹ. Cho nên ngày mừng 1 mỗi năm, họ nhất định phải đi theo cha mẹ đến chùa, miếu để lễ lạy, để cầu phước, không hề làm những việc nào khác.]

Hiện nay bạn nào có con cháu ngày mừng một năm nay đi theo bạn vào chùa lạy Phật thì xin đưa tay?

[Đây là thầy hỏi, nhưng tôi cũng hỏi luôn các bạn ạ. Vâng ạ, hoặc con cháu hoặc các bạn là con các bạn cùng cha mẹ đi chùa ạ? Vâng ạ, vẫn có ạ, chúng ta vẫn có.]

Quý vị xem, hết thầy gia tộc của họ đều làm được như vậy.

Thứ hai là Để

[Chữ Hiếu họ làm được rồi nhớ.]

Ngoài việc đi theo cha mẹ đến chùa, sau khi trở về liền đi đến những nhà hàng xóm lân cận để chúc Tết các bậc trưởng bối, để mừng tuổi cho các bậc trưởng bối. Họ đều làm được gì? Tôn kính trưởng bối. Đây là “Để”.

[Chúng ta vừa nói về chữ “Để” có hai ý nghĩa. Một, trong nhà là anh thương em kính; Thứ hai là ra ngoài là kính trọng trưởng bối, thầy giáo, thì đây họ làm được rồi.]

Thứ ba là Ham học

Sau khi mừng tuổi cho các trưởng bối xong, số thanh niên đó tuổi tác gần như đồng lứa với nhau, chúng tụ họp lại với nhau trong trường tiểu học ở trong thôn, cùng nhau thảo luận:

- Năm nay bạn đi học có được thu hoạch gì? Năm nay bạn làm việc có được kinh nghiệm gì?

Mọi người cùng nhau thảo luận, giúp đỡ lẫn nhau. Việc này đã làm được việc gì? Đây là Ham học.

Có “Hiếu”, có “Đễ” lại “Ham học”, cho nên vì sao con cháu đời sau ở trong thôn này, có thể có sự phát triển tốt được như vậy? Tuyệt đối không phải là ngẫu nhiên, tuyệt đối không thể nói: bên đó họ có long huyết, có phong thủy tốt, không phải như vậy. Hơn nữa, hết thầy hoàn cảnh, hết thầy phong thủy cũng sẽ là do lòng người mà chuyển biến.

[Hôm vừa rồi chúng ta có câu chia sẻ về phong thủy rồi, bạn nhớ không ạ? Nhớ nhớ, vâng, cứ đất phước thì người phước ở. Bạn không phước mà chọn được cái miếng đất phước thì trước sau bạn cũng mất, hoặc trước sau nó lại cũng chuyển thành dữ. Thế cho nên cái mục đích của bạn là muốn chọn miếng đất tốt thì chính bạn lại phải tu, thì lúc ấy là đất tốt sẽ đợi bạn, hoặc là bạn sẽ chuyển đến được cái cảnh đấy.]

Cho nên Khổng Lão Phu Tử nói: “Thủ Hiếu, Đễ” (Trước Hiếu, Đễ). Khi mọi người có thể làm được Hiếu và Đễ rồi, một người có lòng hiếu thảo, họ sẽ làm gương cho những người khác.

Khi họ hiếu thảo đối với cha mẹ, họ xem thấy cha mẹ người khác cũng sẽ có sự cung kính tiếp đãi giống như vậy.

Cho nên Đệ Tử Quy mới dạy: “Sự chur phụ, như sự phụ, sự chur huynh, như sự huynh”, có nghĩa là “Kính chú bác, như cha mẹ, anh em họ, cũng xem như, anh em ruột”.

[Đấy nhớ, bạn nhớ nhớ, riêng cái câu “Thủ Hiếu, Đễ” này thì: Một, là sao ạ? Một là sao ạ? Vừa nói đến nhà Chu đấy ạ. Sao ạ? Quốc gia muốn hưng thịnh thì phải thực hiện “Hiếu, Đễ” bắt đầu từ vua trước. Gia đình muốn hưng thịnh thì phải sao? Cũng phải “Hiếu, Đễ, Ham học”, 109 người thì 108 người đại học.]

Thứ ba, bây giờ nói đến:]

3. Cách học **Đệ Tử Quy**

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp]

Thứ nhất: Ôn bài, chuẩn bị bài

Các vị, tôi lúc trước dạy học, có một thói quen rất xấu là rất thích thi cử, cho nên bài giảng của mấy ngày tôi đều sẽ khảo xem chúng ta thế nào.

Chúng ta cầu học vấn, có một thái độ rất quan trọng là phải ôn tập, phải trả bài, còn phải chuẩn bị bài trước khi nghe giảng. Hy vọng các vị bằng hữu mấy ngày này đem **Đệ Tử Quy** học thuộc, như vậy trong lúc học, khi nhắc đến những câu Kinh văn bạn liền nhận ra: “Câu này tôi biết”. Hiệu quả học tập của bạn nhất định sẽ rất tốt.

[Ví dụ tôi vừa mới nhắc đến cái câu là: “Quá do đãi, bách bộ dư” đấy, “Tiễn người đi, hơn trăm bước, mới quay đi” thì ít nhất bạn cũng biết là: ờ, đúng rồi. Hoặc tôi vừa nói là “Ân phải báo, oán phải quên” thì bạn bảo: à, cái câu này, đúng rồi, tôi có đọc rồi.]

Cho nên, thứ nhất là ôn bài và chuẩn bị bài.

Thứ hai: Sáng tối đều đọc **Đệ Tử Quy**.

Vì có một số bạn buổi sáng không đến nghe giảng, nên vào buổi trưa tôi sẽ đưa ra một toa thuốc trung y, rất có hiệu nghiệm cho bạn, khi uống vào đảm bảo sẽ tăng thêm đạo đức. Đó chính là sáng sớm và buổi tối đều đem **Đệ Tử Quy** đọc một lần.

Khi buổi sáng đọc nhắc nhở chính mình, hôm nay phải căn cứ những lời giáo huấn này mà làm. Vào buổi tối lại đọc qua một lần, phản tỉnh những hành vi việc làm của ngày hôm nay, những việc gì tương ứng với Kinh điển thì ta tự khích lệ, những việc gì vẫn chưa làm đến được thì phải mau mau nhắc nhở chính mình tu sửa.

Sáng sớm một lần, buổi tối một lần. Buổi tối thì không nên để trước khi đi ngủ mới đọc, nếu không thì khi đang đọc đã ngủ mất rồi. *[Các bạn có bị thế không ạ?]* Tốt nhất là khi đi làm về, rửa tay rửa chân xong, sau

đó trước khi vào ngồi ăn cơm thì đọc, vừa vặn liền có thể đối chiếu hành vi của mình ngày hôm nay.

[Đấy ạ, không có vừa mới đọc xong cái bắt đầu quên hết, rồi xoa chân cái là đi ngủ, xong thậm chí đang, đang đọc thì ngủ gục luôn. Vâng ạ. Chúng ta đã đi hết câu thứ nhất là: “Trước Hiếu, Để”. Vâng ạ. Sau đến:]

Câu 2 là: “Thứ Cẩn, Tín” (Sau Cẩn, Tín)

♣ “Cẩn”: Chính là cẩn thận, “Cẩn ngôn, thận hạnh” (Cẩn thận lời nói, thận trọng hành động).

[Đấy, đến chương thứ ba rồi đấy ạ. “Trước Hiếu, Để, sau Cẩn, Tín” đến chương thứ ba là “Cẩn”.]

Đối với đời sống của chính mình phải có quy luật, không nên làm nó lộn xộn rối rắm. Vì nếu như bạn ngay đến năng lực chăm sóc chính mình cũng không có, thì đừng nói gì đến gánh vác trọng trách của gia đình.

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

♣ Chữ “Tín”: “Tín” chính là chữ hội ý, nói lên điều gì? “Nhân” và “Ngôn”!

Cho nên Đệ Tử Quy nói là “Phàm xuất ngôn, tín vi tiên” (tức là: Phàm nói ra, tín trước tiên).

Khổng Lão Phu Tử thì nói: “Nhân vô tín bất lập” (Người mà không biết trọng chữ tín, thì không nên làm việc gì). Nếu như một người không có tín thì rất khó đứng trong xã hội.

Giáo huấn của Khổng Lão Phu Tử là xem trọng bốn điều:

[Điều gì ạ?]

Thứ nhất là Đức hạnh; *[Đấy, quan trọng nhất là đức hạnh.]*

Thứ hai là đến Ngôn ngữ; *[VẬY mà chúng ta cứ nói ra là chúng ta bất tín thì coi như là cái khoản mục thứ hai quan trọng như thế này mà chúng ta cũng mất rồi.]*

Thứ ba là Chính sự hay (Chính trị); và

Thứ tư là Văn học.

Ngôn ngữ vì sao đứng ở vị trí thứ hai, chỉ sau Đức hạnh? Vì giữa người với người qua lại giúp đỡ nhau thì sử dụng nhiều nhất là ngôn ngữ. Một lời nói có thể hưng nước, một lời nói cũng có thể mất nước. Một lời nói có thể làm cho gia đình hòa vui. Một lời nói có thể làm cho gia đình không ngừng đấu tranh. Cho nên “Ngôn ngữ phải học tập”, rất quan trọng.

[Tất cả như thế nhưng các bạn chỉ cần nhớ có một điều thôi là “lời nói làm sao lợi ích cho người”. Đừng tùy tiện nói, nói ra cái này mà để cho người ta hiểu nhầm chỗ này, nói ra cái khác để cho gây bất hoà chỗ khác, rồi nói ra cái này để cho tâm người ta thoái chuyển thì bạn phải không được nói, tức là bạn phải thường xuyên quán sát cái câu mình sắp nói ra có lợi ích cho người hay không, thì bạn mới không tạo nghiệp.]

Còn nếu không thì trong Kinh Vô Lượng Thọ nói thì sao ạ? Cái điều thứ nhất dạy bạn: **“Khéo giữ khẩu nghiệp, không nói dối người. Khéo giữ thân nghiệp, bất thất luật nghi. Khéo giữ ý nghiệp, thanh tịnh vô nhiễm”**.

Đấy, cái ý mà các bạn bảo cứ khởi lên, khởi lên ý. Mà cái quan trọng nhất, chúng ta hay mắc nhất là khẩu nghiệp. Cho nên phải nhớ, phải nhớ một điều, định nói ra điều gì là phải xem có lợi ích người hay không?

Đến “Phiếm ái chúng; «Nhi thân nhân” (Thương chúng sinh; Gần người nhân).]

♣ “Phiếm ái chúng” là yêu thương mọi người. Nếu dùng cách nói hiện nay, gọi là quan hệ ứng xử, làm thế nào có thể cùng ở với người rất hòa vui. Đệ Tử Quy cũng kịp với thời đại, rất chú trọng học cách quan hệ với người.

♣ “Nhi thân nhân” (là: Gần người nhân): Thân cận với người nhân đức. Vì từng giờ từng phút chúng ta cận kề với người nhân đức thì liền có thể nâng cao học vấn đạo đức của chính mình.

Cho nên gọi là **“Nhập chi lan kỳ thất, cửu nhi bất văn kỳ hương”**
[Có nghĩa là “Vào nhà có hoa chi lan, cửu nhi đấy, lâu ngày thì cũng hoà

chung rồi, không có thấy mùi thơm của nó tức là cũng giống như cái giống hoa ấy rồi”, đây gọi là gần đèn thì rạng], mỗi ngày bạn tiếp xúc với những người thiện, thì ngay trong vô hình đức hạnh của chúng ta đều được nâng cao.

Nếu như bên cạnh đều là những người tâm địa xấu ác, ngôn ngữ hành vi của chúng ta sẽ càng ngày càng thô lỗ. Đúng gọi là **“Nhập bào ngư chi tứ, cửu nhi bất văn kỳ sú”** (có nghĩa là: “Giống như vào chợ cá, ở lâu thì mình cũng không còn có thấy mùi tanh nữa”).

[Hôm qua cô giúp việc cô ấy kể là: Có một cụ bị lẫn, cụ còn kém mẫu thân tôi hai tuổi, thế nhưng mà cứ mở mồm nói những cái ngôn ngữ phải nói là, rất là kinh khủng. Cô ấy khen là:

- Cụ nhà mình chỉ bị lẫn hơi hơi thôi, chứ không phải như cụ nhà con đâu, mà ngôn ngữ đều gọi là, phải nói là rất là bản thủ.

Thế là cháu Thoan nó nói luôn là:

- Sở dĩ cụ Hồng tại sao khi lẫn cụ không bị như thế, bởi vì, từ thuở bé trở đi, cụ đã rèn luyện không bao giờ nói tục, chửi bậy. Vậy thì kể bây giờ bị lẫn cụ vẫn không bị.

Thế còn kia thì chúng ta, ví dụ như cái cụ kia là quen rồi, thế đây gọi là, giống như vào chợ cá, ở lâu thì mình cũng không còn thấy mùi tanh nữa, cho nên cái ngôn ngữ của mình phát ra nó là như thế.]

Cho nên thân cận với người nhân đức là việc rất quan trọng. Thân cận người nhân đức cũng có thể lớn thêm trí tuệ của chúng ta. Nhân sinh có trí tuệ mới có thể đưa ra lựa chọn đúng, nhân sinh mới có thể càng đi càng nhẹ nhàng. Nếu không đưa ra lựa chọn đúng, vậy nhân sinh sẽ càng đi càng nặng nề.

[Chương cuối cùng... Có dư sức thì học văn”] (“Hữu dư lực, tắc học văn”)

Khi chúng ta đem những hành vi lập thân xử thế, những đức hạnh này đều đã thật sự học tập được tốt rồi, thì có dư thời gian vẫn có thể xem nhiều những văn chương hay.

“Học văn”: Văn chương thời xưa là gì ạ? **“Văn dĩ tải đạo, văn dĩ minh đạo”** (có nghĩa là: Văn chương phải chuyên chở đạo lý).

[Phải đúng đạo, phải đúng pháp tắc đại tự nhiên, bây giờ, sắc tình bạo dục là nói lung tung cả. Những cái đấy chúng ta không đọc, chứ không phải “dư lực học văn” chúng ta lại học những cái văn đấy. Là văn chương phải chuyên chở đạo lý.]

Đạo ở đây là đạo của Thánh Hiền; Văn chương phải làm sáng đạo đức của Thánh Hiền - Văn dĩ minh đạo).

[Tất cả những cái câu chuyện chúng ta minh họa đều là để làm sáng cho cái đạo của Thánh Hiền mà thôi.]

Cho nên người xưa viết văn rất là cẩn trọng, đều thật sự nắm chắc có thể lợi ích người thì sau đó họ mới đem lưu lại.

Người thời nay viết văn thì thế nào? Họ muốn viết gì thì viết ra thứ đó, họ mặc kệ thiên hạ có đại loạn hay không, cho nên không đủ cẩn trọng đối với ngôn hạnh của chính mình.

[Câu chuyện “Bút máu” tôi đưa, đó ạ, khi mà văn chương nó lại không phải là “Văn dĩ minh đạo”, là làm sáng cái đạo đức của Thánh Hiền thì có thể huỷ diệt toàn bộ các cái thế hệ đời sau. Bạn phải lưu ý.]

Vì vậy, “Học văn” nên xem văn chương của cổ Thánh tiên Hiền thì chắc ăn hơn, vì những văn chương này đều đã trải qua mấy ngàn năm ẩn chứng, đích thực có thể khởi phát trí huệ của con người. Đây gọi là “Dư lực học văn”.

[Đó ạ, thầy đã khái quát tổng mục ban đầu là tổng quan toàn bộ 7 chương của Đế Tử Quy, từ gọi là:

*“Trước Hiếu, Đễ; sau Cẩn, Tín;
Thương chúng sinh; Gần người nhân.
Có dư sức, thì học văn”.
Đó ạ, thầy đã khái quát cho chúng ta.]*

Các bạn! Quý vị có cảm thấy thời gian của một ngày là không đủ dùng hay không?

[Các bạn có thể không ạ? Có ạ. Các bạn đừng tưởng là thầy khen hay nhớ.]

Hiện nay chúng ta thật là hiếm có một ngày bỏ ra hai giờ đồng hồ để học, không dễ dàng, cho nên việc có dư sức học văn, chữ “dư” này, chúng ta cũng có thể đem nó hóa ra thành con số không rồi.

[Mấy lần tôi cứ đùa các bạn là các bạn đừng để tôi lỗ vốn, mỗi một bài thế này nếu như chỉ cần mỗi bạn mà bỏ ra nửa tiếng để đọc thì 10 bạn, thì đã là bao nhiêu ạ? là 300 phút, là 6 tiếng thì tôi hoà vốn, tôi bỏ ra 5, 6 tiếng một bài, đúng không ạ? Các bạn cố gắng nhớ!]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Do vậy chúng ta phải luôn mang bên mình quyển Đệ Tử Quy để chúng ta có thể lợi dụng những lúc rảnh rỗi có thể mang nó ra đọc.

Tôi có quyển sách gọi là Cách Ngôn Chinh Bích, mỗi lần đi đâu tôi đều để ở trong túi xách, khi nào rảnh mang ra học thuộc vài câu, gọi là “tích lũy lâu ngày thì giọt nước có thể xuyên qua đá”. Không nên xem thường một ngày tích lũy mười phút, hai mươi phút, đây gọi là: “Khoan vi hạn, khẩn dụng công, công phu đáo, trệ tắc thông” (có nghĩa là: Thời gian ít, cần chăm chỉ, công phu đủ, liền hiểu thông).

[Bạn cứ tích mãi, tích mãi thì cuối cùng khi công phu đủ thì nó như một cái tảng băng, lúc đầu nó là một cái tảng băng to bằng cái giường này, bạn cứ tích mãi nhiệt, tích mãi nhiệt. Thế xong đến lúc, một lúc, không phải là nó sẽ tan dần dần từ từ đâu, mà khi công phu đủ một cái, thì có khi tất cả này, bắt đầu nó nứt, nó rụp một cái, cả cái tảng băng ấy vỡ là bắt đầu bạn hiển lộ được cái bản tánh của bạn rồi, tự tánh của bạn rồi.]

Trước đây tôi học ngoại ngữ tôi cũng ngại lắm, thế nhưng ông cụ nhà tôi bảo: “Đừng sợ, mỗi ngày chỉ tích có gọi là một từ thôi nhưng đừng coi thường, một năm là được 360 từ, mà 3 năm như thế là 1000 từ, 1000 từ đấy là đủ vốn để cho con có thể giao dịch bình thường. Mà cũng đừng sợ, sau khi tích như thế thì nó, nó như một cái tảng băng ấy, nó rụp một cái, nó vỡ thì tự nhiên òa một cái thì lúc ấy là mình sẽ thành công thôi.]

[Vâng ạ, ngày mai chúng ta sẽ bước vào chương thứ nhất là: “Nhập tắc hiếu” (Ở nhà phải hiếu).

Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây.

Vừa rồi, chúng ta có nhắc đến cái chữ “Quy”, đây là chữ Cổ Hán Văn, một bên thì là chữ “Kiến”, một bên thì là chữ “Phu”, thế nên đây chính là kiến giải của bậc đại trượng phu. Bây giờ chúng ta sẽ nghe một chút về Cổ Hán Văn để chúng ta hiểu.

BÀN THÊM VỀ CỔ HÁN VĂN

Văn tự của Trung Quốc gọi là “Văn ngôn văn”. Đây là loại văn tự phù hiệu. Cách tạo chữ của Trung Quốc này gọi là chữ “Hình, Thanh”

Vì sao Trung Quốc lại nghĩ ra loại văn tự này? Những đại đức xưa nay, họ biết ngôn ngữ sẽ tùy vào theo thời đại mà thay đổi, nếu như “ngữ” cùng “văn” là như nhau, thì sau khi thời đại thay đổi, loại văn tự này người xem sẽ không có người hiểu được.

[Hoà Thượng cũng đã nói, kể cả chữ La Tinh cũng vậy, bây giờ đọc, người ta đọc không ai hiểu cả. Không ai hiểu cả, cho nên là Trung Quốc họ biết, họ khôn, nên họ nghĩ ra cái loại văn tự gọi là “Văn ngôn văn”, tức là chữ “Hình thanh”. Nếu như chỉ có nghe âm thanh, ví dụ tai mình nghe mình hiểu, thì đây gọi là “Bạch thoại”, còn nếu như nghe âm thanh nhưng lại phải kèm vào nhìn thì mới hiểu được thì đây chính là “Văn ngôn văn”.]

Người phương Tây phạm cái lỗi này, văn La-tinh của Âu châu hiện nay không có người xem hiểu. Ngay cả Phạn văn của Ấn Độ hiện tại cũng không có người xem hiểu.

“...Tổ tông Trung Quốc biết được tình hình này, liền phát minh ra Văn Ngôn Văn, chính là Văn cùng Ngữ phân khai, Ngôn ngữ thay đổi, còn Văn vĩnh viễn không thay đổi. [Vừa phải nhìn bằng mắt, mà vừa phải nghe bằng tai.] Văn ngôn khác với văn nói (Bạch thoại). Theo tiên sinh Trần Văn Chánh, có thể phân biệt được Bạch thoại và Văn ngôn một cách đơn giản: “Hãy dùng tai nghe mà hiểu được thì đây là Bạch thoại. Nếu không dùng mắt để xem thì sẽ không hiểu được thì đó là Văn ngôn...”

“Ví dụ: “Phật” là tiếng Ấn Độ, là “người giác ngộ” thì bên trái là “nhân” là người, bên phải là “Phật”.

Cách tạo chữ Trung Quốc gọi là chữ “Hình thanh”. “Hình” là “nhân”, và “thanh” là “Phật”. Cho nên ghép lại thành “người giác ngộ”

Chữ “sắc”, là sắc đẹp, thì trên đầu chữ sắc là con dao, con dao này sẽ như thế nào? Sẽ phá hủy cuộc đời của quý vị, sẽ phá hủy gia đình hạnh phúc của quý vị, cũng có thể sẽ phá hủy sự hưng suy của một quốc gia”.

Đây là tạo chữ của Trung Quốc.

Cho nên là “...Không Lão Phu Tử cách chúng ta 2500 năm, nhưng ngày nay chúng ta đọc “Luận Ngữ” vẫn y như là thông tin mặt đối mặt với Không Lão Phu Tử vậy. Chúng ta có thể xem hiểu được Ngài, có thể lý giải ý nghĩa của Ngài, đó chính là chỗ tốt của Ngữ cùng Văn phân ra”.

[Vừa phải nghe, vừa phải nhìn, đó, và tất cả gọi là những cái lời giảng của cổ Thánh tiên Hiền ngày trước đều dùng bằng “Văn ngôn văn”. Cho nên, 3000 năm qua vẫn cứ hiểu được hết. Nhưng mà bây giờ thì sao?]

Sau phong trào vận động Ngữ Tứ (năm 1919) của một số người quá khích, muốn phế bỏ toàn bộ nền học vấn cũ, hầu như không còn sách vở nào viết bằng Văn ngôn văn nữa.

Ngay trong số những người tốt nghiệp đại học ở Đại Lục hoặc Đài Loan hiện thời, có không ít người lúng túng, cảm thấy Văn ngôn rất khó hiểu.

[Vì tất cả cái văn hoá phương Tây vào họ đều cho là hay nên họ bỏ, nhưng mà không hề biết được là chữ La-tinh, thậm chí kể cả tiếng Phạn, đến ngày nay chúng ta đọc không hiểu.

Đó ạ. Chính vì vậy cho nên Hoà Thượng bảo tất cả những lời giảng của cổ Thánh tiên Hiền, của Phật, Bồ Tát từ trong kho Đại Tạng Kinh là, đều viết bằng văn ngôn văn để không bị, coi như là không hiểu qua thời gian, nó cứ tồn tại mãi.

Thế nhưng vì Văn ngôn văn bấy giờ nhiều người họ phé bỏ đi, cho nên nếu như không đào tạo lại những người học về cổ Hán văn này, thì những lời giảng của cổ Thánh tiên Hiền không có người tiếp thu.

Không có người tiếp thu thì không có người dạy lại. Chính vì vậy cho nên Hoà Thượng đã mở một cái Viện Hán học ở bên Anh Quốc để đào tạo 40 nhà chuyên học cổ Hán Văn. Ở Đài Loan cũng vậy, và ở chỗ chúng ta thì cũng được cư sĩ Trần là được ở bên chỗ Hoà Thượng chấp nhận cho học cổ Hán Văn, thì cuối cùng cư sĩ Trần đã chọn cái phương pháp gọi là học online, chứ không muốn là sang tận nơi.

Hoà Thượng cũng đã nói, là cố gắng làm sao để phục hưng lại, phải tạo ra được một cái đội ngũ cổ Hán Văn này thì mới dịch được những cái lời của cổ Thánh tiên Hiền, bên Hoà Thượng chuyển sang.

Nhưng mà rất tiếc là chúng ta đang có ý định làm thì cuối cùng chúng ta lại không làm được.

Chính vì cái khó khăn đấy, cho nên trong cái cuốn “Quần thư 360” mà chúng ta đã tái bản đến lần thứ 3. Cái bộ “Quần thư 360” thì nguyên bản gốc là tập hợp lại những cái lời, của các cái vị cổ xưa thì đều là bằng Văn ngôn văn.

Thế nhưng mà một cái tốp ở bên chỗ Hoà Thượng là phải chuyển sang thành tiếng Trung giản thể và phồn thể. Cư sĩ Trần lại dựa vào cái bản tiếng Trung đã chuyển sang là phồn thể và giản thể đấy để dịch cho chúng ta 3 cái tập gọi là “Quần thư trị yếu 360”.

Bộ này rất là cần vì cho tất cả các nhà chính trị, đều cần cái bộ này. Vì Nho giáo dạy là làm sao đưa đến một cái xã hội thịnh trị, “Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không có ai nhặt của rơi”.]

Vâng ạ, chúng ta sẽ kết thúc bài học của chúng ta tại đây.

Chúng ta đã học xong tổng mục của Đệ Tử Quy, chúng ta đã biết là quốc gia, gia đình muốn hưng thịnh thì phải đều bắt đầu từ “Hiếu, Đễ”. Chúng ta sẽ học tiếp về chương I: “Ở nhà phải hiếu” vào buổi chiều.]

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]
